

DEN 17. MAI 1814 er den stolteste dag i vårt folks historie. 17. mai har senere vært den dag som mer enn noen annen av årets dager har samlet hele det norske folk, uansett alder, stand og kår. Til sine tider har mange trukket på skuldrene av feiringen av 17. mai. Men folk med sine nasjonale instinkter i orden, og folk med innsikt i det som dannet den bærende kraft i folket, de har alltid holdt denne dag i øre.

Vi kaller den frihetsdagen. Vi minnes den fordi arbeidet med Norges eneste grunnlov ble avsluttet på denne dagen - den grunnlov som selv i disse ulvtider pryder de første bladene i Norges Statskalender, - den grunnlov som fremdeles gjelder, og som påkalles når det passer.

Det er imidlertid noe langt mer enn den ytre hending, undertegningen av grunnloven, som samler alle nordmenn på denne dag. Det er de idealer som loven bygger på. De idealer har nordmenn levd på og levd lykkelig på gjennom nesten 130 år. Disse idealer sammelser alle nordmenn i dag, selv om vi ikke går i tog og fylker oss rundt talerstolene. Disse idealer skal i gjennom få både offentlig godkjennning og bli erkjent av hver norsk mann og kvinne og av hvert barn i dette land.

For nå har vi lært å kjenne en annen lerebygning både på sjel og kropp, og i den trives ingen nordmann

Grunnloven sikrer en bestemt rettsordning i landet. Hvert menneske som lever etter denne rettsordenen får av Staten sikkerhet for liv, frihet og eiendom. Bryter en denne rettsordenen, skal han ikke vilkårlig breses frihet, liv eller eiendom, men en skal dømmes av lovlige domstoler og etter lover som ikke strider mot grunnloven. Annen framgangsmåte har ingen gyldighet.

Grunnloven sikrer enhver rett til å si sin mening om statsstyret og alle offentlige saker. En kan legge fram sin mening offentlig på folkområder, i aviser, i skrifter og i bøker. Grunnloven gir yttringsfrihet og trykkesfrihet. Den gir også religionsfrihet.

Grunnloven gir folket rett til selv å rå over rikets styre gjennom folkevalgte statsorganer. Gjennom Stortinget, sier grunnloven, bestemmer folket hvilke lover som skal ges og hvordan regjeringens politikk skal være.

vvv vVv vVv

ETT FOLK - ETT MÅL.

Den frie verden minter 9. april på en måte som måtte varme alle norske hjerter.

Det billede av Norge som steg fram fra de store avisers spalter fra statsmennenes taler og i sympatiuttaleiser fra de mest forskjelligartede organisasjoner, var et annet enn det som verden så den 9. april 1940.

Takket være en amerikansk sensasjons-journalists meritter og den tyske propagandas-takeleggning fikk verden et feilaktig bilde av Norge den første tid etter overfallset. Det ble framstilt som et land fullt av forredere, et folk, som med åpne armer tom imot overfallsmennene, et folk som ikke ville slåss.

Det er alltid vanskelig å få rettet på de første inntrykk, selv om de er aldri så gale. Der måtte et sciht og omfattende informasjonsarbeid til for å bringe Norges samme ansikt fram i verdens bevissthet.

Men dette arbeid hadde vært håplest.

Alt dette er nå satt til side. Retts-sikkerheten er avløst av vilkårlighet og terror. Ytringsfrihet, næringsfrihet og all personlig frihet er avskaffet. Det frie folkesyre hånes. Men hva gjør det om grunnloven for noen tid blir satt ut av kraft? Vi får den bare dobbe i kjær. Selv om de som rår i landet i dag ville underskrive en lov om at grunnloven var opphavet, så ville heller ikke det bety noe. For det som teller er de idealer som loven bygger på, og de kan ikke oppheves ved lov - de vil leve selv etter at våre dagers "lovunderskrivere" for lengst er døde.

17. mai 1814 var en håpets dag.

"Men i verste nød blåsjet
frihet ble oss født."

Også i disse tunge krigens år er den en håpets dag. Vi ser opp til de nakne flaggstenger og sier: "Det skal bli siste året de står tomme. Frihetens fane skal snart igjen flømme over landet." Det er 17. mai ønsket i år hos alle nordmenn. Ja hos alle.

Hvis ikke selv utviklingen i Norge hadde vist verden hvordan det norske folk tok opp kampen mot overfallsmennene.

Det er samspillet mellom hjemmefrontens heroiske innsats og utefrontens kjempende styrker som litt etter litt har formet Norges klare og sørpregede profil, slik den nå tegner seg blandt verdens kjempende nasjoner.

I dag er den tyske tåken som omga Norge, spreddt. Ribbentrops løgner og tasken-spiller-kunster omkring det såkalte engelske nøytralitetsbrudd er motbevist av hans egne dokumenter, som forteller at ordren om det tyske overfallset på Norge allerede forelå i mars måned. (Se dokumenter fra "Blücher".)

Vistnok ga navnet quisling støtet til selve forbilledet for betegnelsen av forrederen over alle forredere, men det var bare vel en prosent av folket som fulgte ham.

I troskap mot Konge og fedreland og i steil tross og i samlet offervilje vokste

hjemmefronten fram i samsvar med den beslutning Konge og regjering tok den 7. juni 1940:
Vi fortsetter kampen - til Norge er fritt og selvstendig.

Hjemmefronten svarte: Den norske front gir seg aldri.

Her møttes begge de kjempende fronten, den norske bælgjælden var sterkere enn noen overfallsmann eller forreder. Den seiret over okkupasjon og isolering. I dag er begge partene gått opp i en høyere enhet: NORGES.

De der ute og vi her hjemme er ett folk, mer inderlig sammenknyttet enn noensinne i vår historie, og besjelat av ett ønske og ett mål: Vårt lands befrielse.

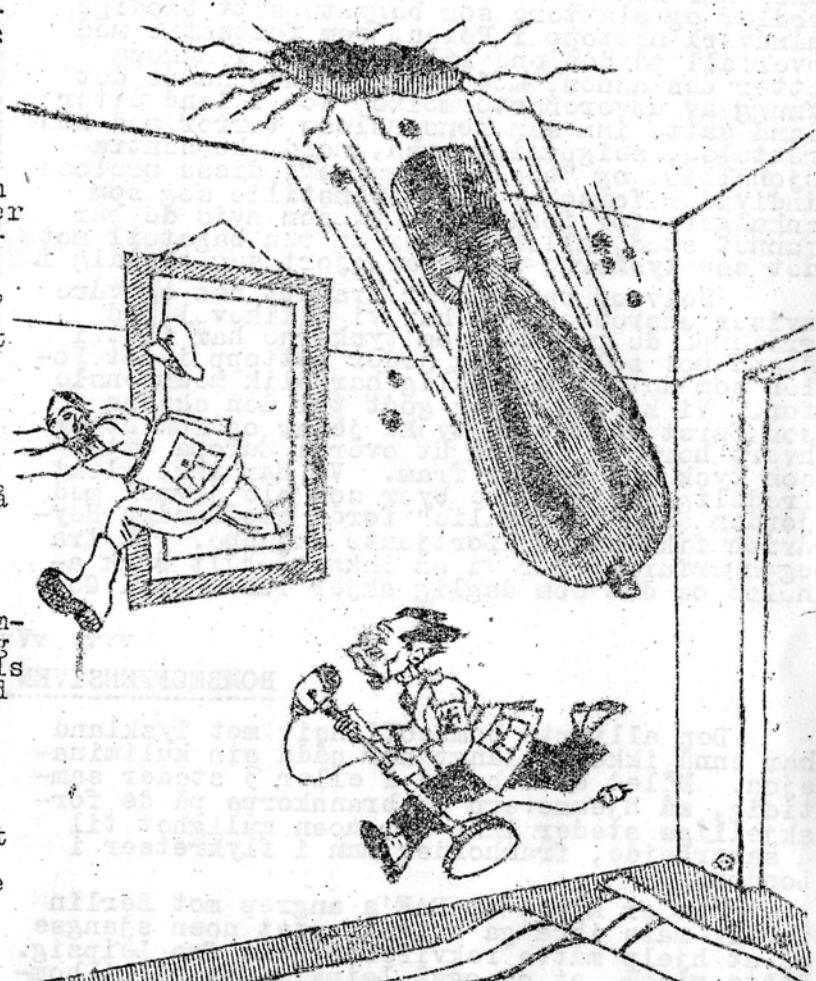
VVV VVv VVV

MOTBYDELIG.

Ordet motbydelig betegner noe vommelig, noe slimet, ekkolt, noe som vi får lyst til å kaste opp av. Det finnes neppe noe sterkere ord på norsk, når vi ønsker å gi uttrykk for den høyeste grad av vommelse.

Den tyske propagandaen kan være høyst forskjellig. Vi ergrer oss ofte over de kjempeløgnene som pådyttes norske aviser dag ut og dag inn. Vi flirer på godt norsk når Goebbels & Co. serverer eventyr, og vi gapskratter ved hver planmessig tilbaketrékning og frontforkortning. Men når vi i ukevis er føret med rystende skildringer og detaljer angående de myrdede polske offiserer i Katyn-skogen, da er det bare et ord som passer: MOTBYDELIG.

Vi skal ikke her komme inn på spørsmålet om hva som er skjedd eller ikke skjedd på nevnte sted. For alt det vi vet kan det hele være et storstilet propagandaverk, uten noe som helst bak seg, eller det kan være offer for tysk voldsdåd, som er funnet. I så fall vil ingen bli det minste overrasket. Men om det virkelig er funnet henrettede polske offiserer som er dropt av russere på den måten som tyskerne påstår, så vil sikkert enhver god nordmann ta avstand fra slik framgangsmåte. Mord er mord for oss, enten skuddene sitter i nakken eller i pannen, om ofrene er seigpint ihjel i konsentrasjonsleir eller terrorisert ihjel, slik som jødene. Vi synes alt sammen er rystende og umenneskelig og vi forsvarer det ikke. Ettertiden vil

"HVIS ENGELSKMENNE TROR AT DE KAN ROKKE TIL LITEN TIL VÅR FØRER, SÅ TAR DE SKAMMELIG FEIL."

vi også gi oppklaring på hva som virkelig er skjedd i Katyn-skogen og de skyldige domt juridisk eller moralisk.

Men ordet MOTBYDELIG i dets aller sterkeste mening er den eneste passende betegnelse på den propaganda som tyskerne de siste

uker har kukt på denne nyhet. Disse tyske bediør og slaktere som begynte sitt blodige håndverk nettopp i Polen, som fortsatte med overfall på den ene lille nasjon i Europa etter den annen, med även de ikke hadde det fløgg av uoverensstemmelse, som i land etter land satte inn sin hensynsøske terror med henrettelse, seigpinning, ran, mord, koncentrasjonsleire og "beslagleggelse", disse øreløse individer forsøker nå å framstille seg som enkalgøre for forbrytelser, som hvis de har funnet sted, allikevel er en ren bagatell mot det som tyskerne selv har gjort seg skyldig i.

Selv om radioen er frattatt oss og våre avisar engrettet, så har vi allikevel god greie på de redsler som tyskerne har fått i stand mot polakker og jøder nettopp i det Polen som det nå angiværlig har slik medkjønslig for. Vi kjenner også godt til den skjebne som først rammet de tyske jøder og som etter hvert har spredd seg ut over i Europa etter som tyskerne rykket fram. Vi har ikke glemt fredelige tsjekkiske byer som ble jevnet ned jorden som "repræsalie" fordi blodhunden Heydrich fikk sin velfortjente skjebne. Ut fra egen erfaring har vi en ikke så helt svak anelse om det som daglig skjer rundt om i Ge-

stapos fengsler over hele Europa. Og vi behøver ikke å bli gjort opmerksom på de mord som tyskerne har begått her i Norge siden de kom. Norske borgere som er hentet ut fra sine hjem eller sine arbeidesteder og skutt rett ned på grunn av sadistisk hvintørst over et eller annet som gikk tyskerne imot.

Det er ikke ukjent for oss at tyskernas plan er å tilintetgjøre det polske folk fordi de anser det for å vere "mindreverdig" og i veien for den tyske økspansjon østover. Og så har disse individer endog den freldkhed a forsøke å spinne propagandaslike på Katynaffären, på angivelig mord på polske borgere tilhørende en nasjon som tyskerne selv etter bestre evne søker å utrydde.

Stort lenger kan humbug ikke komme. Men vi får oss ikke til å smile, enn si le, av denne form for tysk propaganda. Vi vommes helt inn til sjelen. MOTBYDELIG er ordet. Og det skal vi si så lenge vi tør, og hviske det når vi ikke lenger kan si det, og tenke på det når det er blitt forbudt å hviske, inntil den dag kommer da de nazistiske stormskyter er ført ut av verden. Mitt den dag ikke være fjern!

vvv vVv vvv

BOMBECOFFENSIVEN MOT TYSKLAND.

Den allierte bombeoffensiv mot Tyskland har ennå ikke på langt nær nådd sin kulminasjon. Målet er å bombe 2 eller 3 steder samtidig, så hjemmevern og brannkorps på de forskjellige steder ikke får noen mulighet til å samarbeide, framholder man i flykretser i London.

Det er kjent at RAF's angrep mot Berlin den 1. mars ikke ga brannkorpset noen sjangse og at hjelp måtte rekvrireres helt fra Leipzig. Dette viser, at om også Leipzig var blitt bombet samme natt, hadde brannkorpssene ikke hatt noen mulighet til å hjelpe hverandre.

De tap RAF har lidt under sine angrep mot Tyskland, også som enkelte netter har gått opp til 20 fly, har ikke hatt noen hemmende effekt. Bombeflyenes antall vokser uke for uke. Man uttaler at antall bombefly som engasjeres i angrepene har steget betraktelig, men at ta-

pene ikke er øket proporsjonalt med dette. RAF-taktikken holder godt takt med det tyske forsvarer.

Et fryktelig billede fra det bombardepte Essen med Krupp-verkene ble nylig offentliggjort i en offisiell rapport. Observasjonsfly, som tok fotografier av Essen 10 dager etter det store angrep, kunne ikke se noen virksamhet i Krupp-verkene, som "lå som en fullstendig død by."

Det er kjent at 90.000 Essen-folk ble hjem- eller arbeidsløse etter angrepet, og siden den gang er ytterligere 1.000 ton bomber sluppet over byen. Lignende beskrivelser får man av andre mål som RAF har hatt i den siste tid.

Die Luftwaffe ga i 1939 anvisning på en utvikling og anvendelse av flyvåpenet, som de tydeligvis ikke har kunnet holde takt med.

vvv vVv vvv

VERDENS STØRSTE FEMTE KOLONNE.

I diplomatiske kretser i Washington tales det om at de utenlandske arbeiderne og krigsfangene i Tyskland har begynt å utgjøre et stadig mer brennende problem for den tyske ordensmakt. En veritabel femte-kolonne-virksomhet er satt i gang med franske sivilarbeidere som hovedaktoerer. Selv de franske krigsfangene sies, i de rapporter som de britiske og amerikanske regjeringer har fått, å spille en framtredende rolle i den underjordiske virksomhet.

I forbindelse hermed fester man oppmerksomheten ved det faktum at der i Tyskland for noen tid siden, likesom i en rekke okkuperte land, er stiftet et særlig sivilt såkalt "landvern", d.v.s. et politikkorps med oppgave å beskytte landeveier og småbyer mot fiendtlig underjordisk virksomhet.

I følge de meddelelser man har, omfatter denne virksomhet nå alt fra sabotasje til raider mot landsbyer. Møn systematisk organisasjon finnes ikke, og arbeidet utføres enna i relativt liten skala, men ikke desto mindre er det meget virkningsfullt.

Til tross for at hver rømning vet at døden venter ham hvis han blir tatt til fange, flykter de utenlandske arbeiderne og krigsfangene om natten ut av leirene for å utføre oppdragene, snart alene, snart i flokker. Jernbaneveksler brytes i stykker, skinner rives opp og elektriske ledninger skjæres av. I en del tilfeller har disse tropper også vært innblandet i kamper, hvor de har gjort bruk av lettare våpen. De har også on mengde overfall på tyskere på samvittigheten.

vvv vVv vvv

D E N U U N N G Å E L I G E G J E S T.

HVA MAN EN GANG VENTET AV NASJONALSOSIALISMEN.

Forsommeren 1932 - et knapt år før nazismens maktovtakelse - kom det i Tyskland ut en liten bok med tittelen: "Hva vi ventet av nasjonalsosialismen. Tyve spørsmål." Det var ikke prinsipielle motstandere av bevegelsen som uttalte seg, men positivt innstilte

mennesker, fylt av overbevisningen om at situasjonen i Tyskland var uholdbar. Deres 20 spørsmål til nasjonalsosialismen viser oss de forventninger, som den gang av bra folk ble stilt til bevegelsen, men det var som visso bange anelser og en sterk skepsis ikke unnlot

å gjøre seg gjeldende.

I dag, mer enn 10 år senere - etter at nazismen med mange fete ord nylig har feiret lo-årsdagen for maktovertakelsen - har den lille boken interesse fordi den viser de forhåpninger som er blitt skuffet, fordi den regner opp noen av alle de løfter nazismen har sveket. En av dem som den gang stilte sitt spørsmål til nasjonal-sosialismen, var en protestantisk prest, Forsthoff. "Protestantismen", framholdt han, "må vente av nasjonal-sosialismen at den ikke overskridet grensene for det politiske. Den må ikke forlange "hele mennesket" for seg selv og dermed miskjenne menneskelivet og dets meining."

Hva har nazismen gjort siden den tid, gjennom presse, propaganda og ungdomstjenes-te fram til "den totale mobilisering"? Nylig uttalte en av nazismens ledere at "for tyskeren gis det ikke lenger noe privatliv." Problemet om ikke å overskride grensene for det politiske har nazismen ganske enkelt løst ved å utstrekke det politiske til alt: kunst, vitenskap, religion, samvittighet. Det finnes i Tyskland ikke en livsstyring som ikke er berørt av det politiske.

En katolikk, Albert Mergeler, framholdt at siden begrepet Det tredje Rike stammet fra teologien, måtte man slutte at nasjonal-sosialismen ville grunnlegge den tyske poli-tikk på kristendommens krav.

Hva har nazismen gjort siden den tid? Den begynte med forsøket på å skape en ny hedensk religion. Gjennom sin primitive raselære, sin oppdragelse av den tyske ungdom til å bli "stålårde", sin forherligelse av

krigen, sin brutale framford mot politiske motstandere, sin tortur, sin undertrykkelse av fremmede folkeslag, har den syndet mot alle kristendommens fundamentale bud og er i dag i virkeligheten den farligste fiende den kristne religion noen gang har stått overfor.

En universitetsprofessor fra Marburg, Mannhardt, ytret sterke tvil angående nasjonal-sosialismens ideelle muligheter. En be-vegelse som bare vurderer sine folk etter deres brukbarhet for partiet, kan aldri nyt-iggjøre seg et lands beste krefter, fram-holdt han. De ledende menn i partiet må skiftes ut med andre, krevde han, hvis kvalifikasjoner ikke bare besto i "lydighet og propagandakunster".

Men det interesserer oss i dag ikke ba-re å få vite om alle de forhåpninger nazis-men har skuffet i Tyskland. Hverken tys-kerne eller vi andre svever i uvitenhet om dem. Det som det er verd å legge merke til når vi ikke-tyskere en gang skal være med å sette krigens regnskap opp, er det faktum at en stor del av den tyske intelligens hadde sine tvil med hensyn til nasjonal-sosia-lismen, var klar over de overordentlige fa-rene denne bevegelsen førte med seg og allike-vel valgte denne vei for Tyskland og dermed slapp nazismen løs over Europa. Ikke bare folkets brede, uvitende masser, men også en stor del av landets åndelige elite ga i større eller mindre utstrekning bevegelsen apenlys. Eller stilltiende tilslutning. Dette faktum beviser egenskaper i den tyske nasjonalkarakter som den kommende fred må vite å nøytralisere.

vvv . vvv vvv

ET ALVORSORD TIL NORDMENN I DAG.

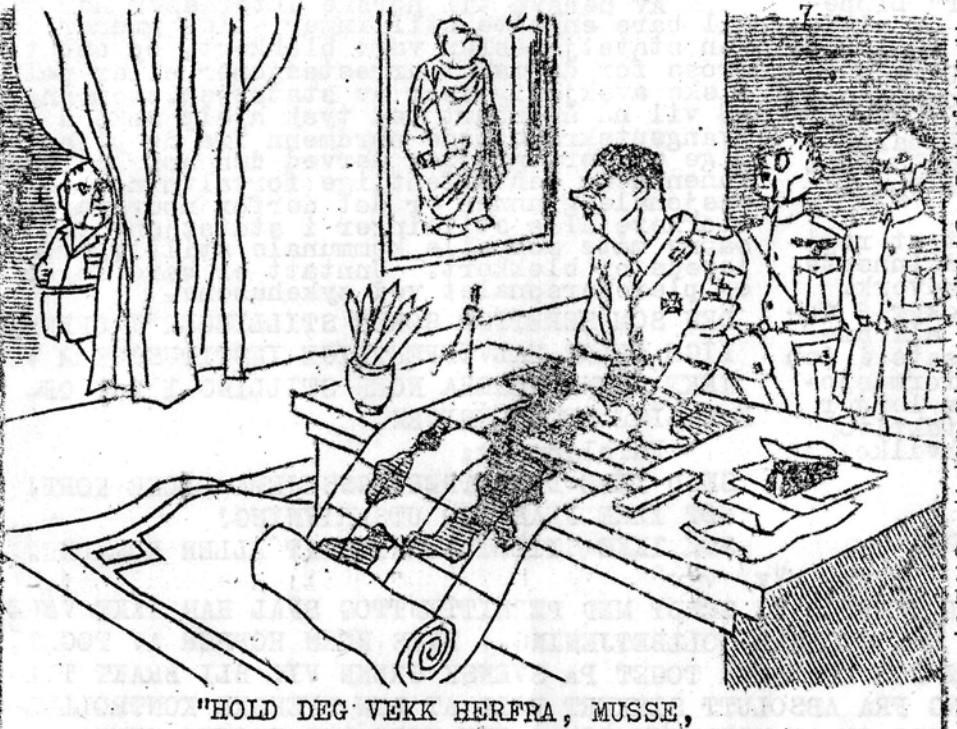
Det har gått mange motstridende rykter om arbeidsmobiliseringen. Det har også blitt spredt så mange forskjellige paroler, at det blant dem som er utkaldt har gjort seg en viss usikkerhet gjeldende med hensyn til hvordan de skal forholde seg.

Vi kan slå fast følgende:

En del av de utkaldte har, delvis tvun-gent, delvis lokket av penger og gode ord, gatt med på å undertegne kontraktør hvoreft-ter de for krigens varighet har bundet seg

til avdelinger av den tyske hær. De er i-ført tyske uniformer, fratatt sine norske legitimasjonspapirer og er underkastet tysk militær jurisdiksjon. Den tyske avdeling avgjør tid og sted for arbeidet.

"Minister" Lippes-tad, som er tyskernes stråmann i denne sak, har uttalt at arbeid på (tysko) befestninger og anlegg hører inn under den "nasjonale" arbeidsinnsats. Se herr Lippes-tads artikkel i dagspressen 21. april og den medfølgende bilag i 22. april og den offisielle lederartikkel i Aftenposten 30.

"HOLD DEG VEKK HERFRA, MUSSE,
VI FORBEREDER VÅRT FORSVAR!"

april, titulert "Storebror forteller eventyr" hvor det åpent innrømmes at det anvendes tyske uniformer.

Tyskland og Norge er i krig. Det skulle ikke være nødvendig å minne om det, slik som vi får føle det hver dag både på kropp og sjel. Det er da klart, at det å trekke i tysk uniform, eller å utføre befestnings- eller front-arbeide for tyskerne er landsforræderi. Her går grensen, over den må ingen gå, som vil gjøre krav på å bli ansatt som nordmann.

Anderledes stiller det seg med dem som blir tatt ut til arbeide i jord og skogbruk. Naturligvis er det ikke til å unngå at også dette kommer fienden til gode, men noen vesentlig militær betydning har det ikke. En del vil også bli anvist arbeide som ligger mellom disse ytterligheter. For disse til-

feller kan det ikke bli gitt noen generell parole. En må stadig ha for øyet, at det det gjelder er å yte fienden minst mulig hjelp. Gir ikke ons egen samvittighet eller fornuft grei beskjed, får en rådspørre gode kamrater.

Tyskerne bruker alle slags metoder, fra de verste trussler til de vakreste løfter og simpleste bestikkolser, for å gjennomføre arbeidsmobiliseringen. Men det har de gjort før og mot idrettsfronten, lærerfronten og kirkefronten. Men disse frontene har holdt. Nå prøver tyskerne å bryte inn i et nytt avsnitt av hjemmefronten. De fleste det her gjelder, er unge menn i vernepliktalsalder. Hensikten er åpenbar. Gjer vi ikke motstand nå, er østfronten neste oppholdssted for oss.

Hvis en ingen annen utvei finner enn å møte fram til arbeidsmobiliseringen, og en blir anvist arbeide som må betraktes som landsforrædersk, må en nekte, og henvise til Haagarkonvensjonen.

unge nordmann! Nå skal du igjen forsvarer landets øre. Glem ikke dine falne kamrater fra Stryken, Valdres eller Narvik. Glem ikke dine venner der ute, som hver dag til sjøs eller i luften, kjemper og dør. Glem ikke dine brødre i fengslene her hjemme, som heller ofret livet, enn å gå på akkord med samvittigheten. De gjorde det fordi DU skulle få anledning til å føre kampen videre! Derfor må du:

NEKTE Å TREKKE I TYSK UNIFORM,
NEKTE Å VÆRE MED PÅ BEFESTNINGSARBEIDE,
NEKTE Å UNDERTEGNEN KONTRAKTER MED DEN
TYSKE HER,
selv om de truer deg på livet!

HUSK DU ER SOLDAT!

vvv vVv vvv

ARBEIDSMOBILISERINGEN.

Den "nasjonale" arbeidsmobilisering har nå også nådd de offentlige tjenerstomogn (ar-

beidere og funksjonærer). "Minister" Lippe-stad har underskrevet en forordning om at de offentlige tjenestemenn ikke lenger skal være unntatt fra registreringsplikten. Uten å vente på offentliggjørelsen av denne forordning, er det allerede foretatt utskrivning av enkelte høyere funksjonærer i Næringsdepartementet. Blant kommunale tjenestemenn er det særlig foretatt utskrivning ved Oslo Sporveier.

Det norske folk ble førespillet at registreringen gjaldt en nasjonal arbeidsinnsats. Utviklingen har vist at det var blendverk. Det er nå på det rene at tyskerne søker å føretta en fullstendig mobilisering av all arbeidskraft i landet til direkte innsats i den tyske krigføring, endog i militære formasjoner og i tyske uniformer. Ingen kan lengre frivillig la seg registrere eller utskrive til arbeidsmobiliseringen, uansett hvilke trussler som matte komme.

DU HAR RETT OG PLIKT TIL Å NEKTE Å DELTA I EN KRIGSINNSATS FOR FIENDEN.

vvv vvv vvv

HVIS NOEN NORDMANN BLIR PUTTET I UNIFORM OG SENDT MED PERMITTENTTOG SKAL HAN IKKE VÆRE REDD FOR Å GI SEG TIL KJENNE FOR DEN SVENSKE TOLLBETJENING. HVIS NOEN HOPPER AV TOGET, VIL DÅT IKKE SKJE DEM NOE. INGEN SOM FORLATER TOGET PA SVENSK GRUND VIL BLI BRAKT TILBAKE. -- VI HAR BRAKT I ERFARING FRA ABSOLUTT SIKKERT HOLD AT DEN SVENSKE KONTROLLBETJENING HAR ORDRE TIL Å FORVISSE SEG OM AT NORDMENN SOM MATTE VÆRE MED TOGENE IKKE TVANGSENDES OG TIL Å FORKLARE DEM AT DE I TILFELLE KAN FORLATE TOGET.

vvv vvv vvv

SVENSK SYN PÅ "DEN SVENSKE NØYTRALITET".

Med utilsløret ironi skriver "Göteborg Handels och Sjøfartstidning" at den finner det "meget gledelig å kunne si statsministren sin udelte anerkjenneise". Erkjennelsen gjelder hans nektelse av å la en norsk fane båres i spissen for 1. mai-toget i Stockholm. Statsministeren skulle være hovedtaleren ved denne anledning. Han skulle spasere i spissen for de demonstranter som fulgte like etter fanevakten.

Hans excellense fant det upassende at en norsk fane ble båret foran ham. Herved har hans taktfølelse ikke sviktet ham. Han kjenner det tydelig nok like forydmykende at

Av hensyn til norske interesser har hit til bare enkelte stillinger eller grupper innen statstjenesten vært blokkert, og det til tross for de mange arrestasjoner eller politiske avskjedigelser av statstjenestemenn. NS vil nå åpenbart ved tysk hjelp søke å tvangsutskrive gode nordmenn fra de offentlige etater og truer derved den norske idømt innen hele den offentlige forvaltning. Av nasjonale grunner er det derfor nødvendig å blokkere alle stillinger i statstjenesten på samme måte som alle kommunale stillinger allerede er blokkert. Unntatt er bare leger og pleiepersonalet ved sykehusene.

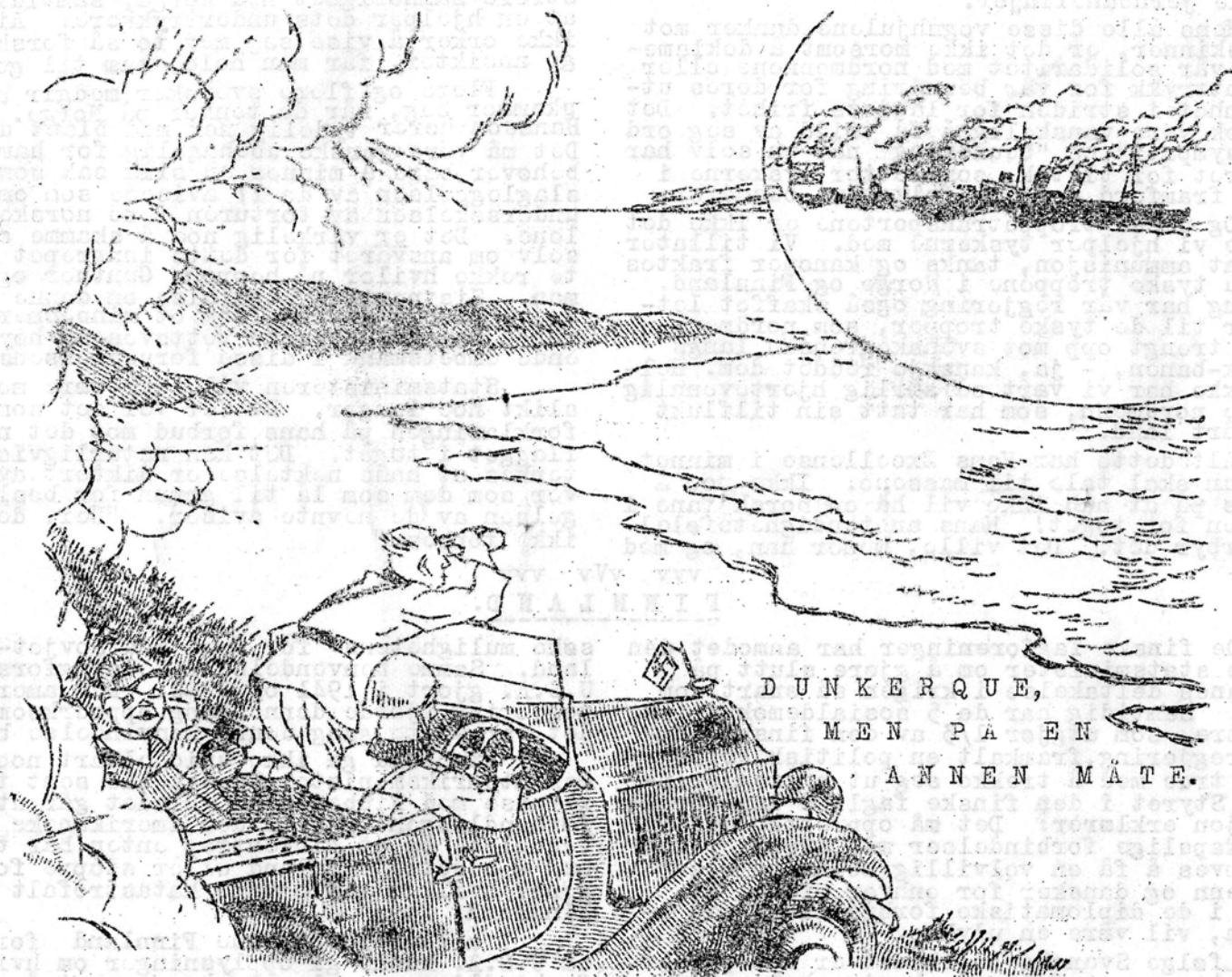
DEN SOM HERETTER SØKER STILLINGER I OFFENTLIGE ELLER HALVOFFENTLIGE INSTITUSJONER VIL IKKE KUNNE INNEHA NOEN STILLING I DET OFENTLIGE ETTER KRIGEN.

Parolene er:

SEND IKKE REGISTRERINGSSKJEMA ELLER KORT!
MØT IKKE FRAM VED UTSKRIVNING!

SØK IKKE STILLINGER I STAT ELLER KOMMUNE!

vi demonstrerer våre sympatier for nordmennene på møte etter møte, mens togene med den tyske krigsmakts folk hatt og dag ruller fram på våre jernbaner. På vestkystbanen reiser daglig et tusentall tyske soldater til Norge, og omtrent det samme antall fra Norge til Tyskland. Deres oppgave er å undertrykke det norske folk. Vi letter oppgaven for dem. Fra Trondheim ruller togene opp gjennom Sverige til Narvik. De troppeene som ferdes denne veien, unngår farene ved en sjøreise. Takket være vår regjerings imøtekommehet sparer tyskerne dessutan sin slemt medtatt tonnasje. Og så ruller andre vogner fra den

DUNKERQUE,

MEN PÅ EN

ANNEN MÅTE.

Arnim: Skip i sikt!

Rommel: Men ikke våre!

finske fronten til den norske henover de svenska jernbanelinjer.

Mens alle disse vognhjulene dunker mot våre skinner, er det ikke morsomt å deklame om vår solidaritet med nordmennene eller å gi uttrykk for vår beundring for deres utholdenhets i striden for landets frihet. Det kan nok være vanskelig å få vridd av seg ord som "sympati" og "beundring" når en selv har ansvaret for tiltak som letter tyskerne i deres framfærd mot det folket vi beundrer.

Og disse troppetransportene er ikke det eneste vi hjelper tyskern med. Vi tillater også at ammunisjon, tanks og kanoner fraktes til de tyske truppene i Norge og Finnland. En gang har vår regjering også skaffet lettelsjer til de tyske tropper, som nordmennene hadde trengt opp mot svænskegransen langs Narvik-banen, - ja, kanskje reddet dem. Heller ikke har vi vært så særlig hjertevennlige mot de nordmenn, som har tatt sin tilflukt til vårt land.

Alt dette har Hans Excellens i minnet, når han skal tale til massene. Ikke noe å undres på at han ikke vil ha en norsk fane i spissen for toget! Hans anstendighetsfølelse forbyr det. Det ville, mener han, og med

rette, være alt for grovt hykleri å demonstrere samhørighet med Norge samtidig med at en hjelper dets undertrykkere. At han ikke erkenner å vise seg med to så forskjellige ansikter, får man holde ham til gode.

Flere og flere svensker med gir at de skammer seg, når de tenker på Norge. Herr Hansson hører tydelig nok med blant dem. Det må være ganske ubehagelig for ham. Man behøver bare å minnes en slik sak som beslagleggelsen av de 17 avisene som omtalte undersøkelsen av torturen i de norske fengslene. Det er virkelig noe å skamme seg over selv om ansvaret for dette inngrepet i første rekke hviler på herrene Günther og Westman. Sistnevntes uttalelse om denne affæren skal bli staende som et minnesmerke over denne det svenske rettsvesenes høyeststående embetsmann i disse fornredelsens år.

Statsministeren vil ikke være med på slikt noe lenger. Det er vel det som er forklaringen på hans forbud mot det norske flagget i toget. Det kan naturligvis ikke tenkes at hans nektelse er diktert av motiver som dem som lå til grunn for beslagleggelsen av de nevnte avisene. "Nei, det kan ikke tenkes."

vvv vVv vvv

F I N N L A N D .

De finske fagforeninger har anmeldt den finske statsminister om å gjøre slutt på Finnlands deltagelse i krigen så snart som mulig. Samtidig har de 5 sosialdemokratiske ministre, som utgjør 1/3 av den finske samlingsregjering, framkalt en politisk krise ved å true med å trekke seg ut av regjeringen. Styret i den finske faglige landsorganisasjon erklærer: Det må opprettholdes vennerkapelige forbindelser med Sverige. Det må prøves å få en velvillig holdning bland nordmenn og dansker for enhver pris. Et brudd i de diplomatiske forbindelser med Amerika, vil være en ulykke.

Følge Svenska Dagbladet er det på det rene at rene at følgende begivenheter har funnet sted: Noen uker før påske henvendte den amerikanske regjering seg til den finske med spørsmål om den ønsket at U.S.A. gjorde henvendelse i Moskva med det formål å under-

søke mulighetene for fred med Sovjet-Russland. Samme henvendelse i Helsingfors hadde U.S.A. gjort i 1941 og 1942. Den amerikanske regjering gjorde denne gang oppmerksom på at det var siste gang denne henvendelse ble gjort.

Finnland ga ikke umiddelbart noe svar, men utenriksminister Rassay ble sent til konferanse med Ribbentrop. Bladet går ut fra at forhandlingene gjaldt den amerikanske henvendelse, og at Ribbentrop enten har truet med å besette Finnland eller stoppe forsyningene, hvilket ville være katastrofalt for Finnland.

I mellomtiden hadde Finnland forespur om U.S.A. kunne gi opplysninger om hvilket forhandlingsgrunnlag Moskva ønsket å gå mod på. Den amerikanske regjering svarte hertil at den ikke kunne gi noen opplysninger om det da den enna ikke hadde gjort henvendelse i Moskva. Ved utenriksminister Ramsays tilbake

med de samme uttrykk, gjør at det ikke er tvil mulig at der mellom de allierettes fiender hitler - og den polske regjering finnes forbindelse og enighet om å fortsette denne kampanje.

Mens Sovjet-Unionens folk gir sitt blod i den forbitrede kamp mot hitler-Tyskland og gjør alt hva som står i dens makt for å besiere den felles fiende, Russlands fiender, Polens fiende, alle firketselskende demokratiske nasjoners fiende, utdeler den polske regjering i unfallenhet for hitler-tyranniet et lunskt hugg mot Sovjet-Unionen. Den russiske regjering vet at denne fiendtlige kampanje mot Sovjet-Unionen ble innledet av den polske regjering i den hensikt å utnytte legnen og baktalelsen for å sve trykk mot den russiske regjering for å oppnå territorielle fordeler av denne på bekostning av Sovjet-Ukrainas, Hvide-Russlands og Sovjet-Littauens interesser.

Alle disse omstendigheter tvinger den russiske regjering til å dolo den oppfatning at den nåværende polske regjering, som har slått inn på overenskomstens vei med hitlers regjering, i virkeligheten har avbrutt allianseforbindelsen med Sovjet-Unionen og innatt en fiendtlig holdning til denne.

VVV VVV VVV

TYSKE TONNASJE-TAP.

Tyskerne har lidd alvorlige tonnasjetap i april måned. "Høegh Carrier" og "Borga" ble sonket utenfor Holland, "Trondhjemsfjord" gikk utenfor den norske kysten og "Tugela" gikk på Oslo havn. Den siste fallt som offer for det mystiske suge-mino-angrep som rammet en rekke skip rundt omkring i norske byer.

Avg tyske skip kan nevnes "Ortelburg" som gikk ned på et kvarter på Oslo havn og den splitter nye 8.000 tonner "Rheinfels", som totalforliste i den svenske skjærgård på vei til Oslo med kull. "Ortelburg" ble også tritt med suge-miner.

Disse senkningene midt på Oslo havn har satt tyskerne i høyeste alarm. Bare på en dag skal 52.000 tonn vært gått med.

VVV VVV VVV

JEG ER FREMDELES DEN SAMME FANATIKER.

komst, ble det ikke umiddelbart gitt noe svar på noten. Da imidlertid den tyske sendemann demonstrativt forlot Helsingfors, ble det avgitt svar som gikk ut på at en ikke ønsket noen henvendelse til Sovjet-Unionen. - Som bekjent forlot så den amerikanske sendemann Helsingfors i påsken.

VVV VVV VVV

KONFLIKTEN MELLOM POLEN OG RUSSLAND.

I Molotovs deklarasjon til den polske regjering heter det bl.a.:

Det faktum at den fiendtlige kampanje mot Sovjet-Unionen ble innledet samtidig av den tyske og polske presse, og at den føres

KRIGSOVERSIKT MED 10. MAI.

TUNISIA: Feluttoget i Tunisia er endt med en strålende seier for de allierte. Etter det annet amerikanske armékorps erobring av Mateur 3. mai var stillingskrigens periode forbi. Endelig var det lykkes de allierte å trenge gjennom de sterke aksestillingene i fjellene, og dermed kunne de utnytte sine overlegne tankstyrker. Mens tyskerne måtte svekke sine fjellstillinger for å motstå de amerikanske tankstyrker fra Mateur, åpnet de allierte en voldsom offensiv over hele den vestlige del av fronten. Lenger syd gikk den 1. britiske armé til angrep og erobret 6. mai festningen Massicault, 28 km. fra Tunis. Dermed var også briterne kommet ned i lavlandet og kunne sette inn sitt tankvåpen. Samme dag stormet de franske styrker lengst i nord Djebel Chemiti, 14 km. vest for Bizerte. Etter dette var kampen i hovedsaken avgjort. Bortsett fra den sterke festning Bizerte og kanskje hovedstaden Tunis, var det ikke lenger mulig for aksestyrkene å holde noen del av Tunisia i så lang tid som 14 dager. Det visste seg imidlertid at den tyske generalstab i den grad hadde undervurdert de allierte, at helt utilstrekkelige styrker var lagt i beredskap på disse avgjørende punkter, og de allierte ga ikke tyskerne tid til et ordnet tilbaketog. Den 1. britiske armés tankstyrker fra Massicault, brøt seg gjennom spørstillingen ved Le Bardo, 5 km. vest for Tunis og erobret Tunis allerede 7. mai, dagen etter erobringen av Massicault. Samme dag erobret de amerikanske styrker Bizerte.

De allierte utnyttet til fullt mål sin knusende overlegenhet med hensyn til tanks og fly, stormet fram mot sine strategiske mål uten å enske de aksestyrker som ble stående igan i deres flanker og tok ved sitt tempo pusten fra motstanderne. Landstridskreftenes framrykning var forberedt ved en ubarmhjertig bombing av de strategiske hovedmål, og resultatet av de glimrende koordinerte aksjoner var at Rommelis veteraner brøt sammen i panikk. For første gang har de allierte kunnet bruke lynkrigens metode, og lynkrigens psykologiske virking er øyensynlig nøyaktig den samme overfor tyskernes kampvante tropper som overfor polakker og franskmenn. Det gir håp om at den avsluttende kamp, når de allierte i sin tid har banet seg vei inn i Tyskland,

kanskje kan bli avsluttet like raskt som tyskernes felttog i Frankrike. Resultatet i Tunisia viser ikke bare at de alliertes militære ledere nå fullt ut behersker den moderne krigs strategi og taktikk. Den viser også at Vestmaktenes tropper, etter at de har vunnet kamperfaring, er bedre enn selv Rommelis veteraner. De allierte har ikke hatt vesentlig flere soldater i ild enn enn akson, og under kompene i fjellstillingene har de bare kunnet utnytte sin overlegenhet med hensyn til fly, mens aksetroppene ellers har hatt alle fordele. Det er derfor ikke uten grunn at von Arnim og Rommel helt til begynnelsen av mai regnet med som sikkert at aksetroppene ville klare å holde sine stillinger til høsten.

Etter erobringen av Bizerte og Tunis ble de gjenværende aksestyrker delt i 4. De to spissede avdelinger i Nord-Tunisia oppga all organisert motstand allerede 9. mai. Om morgene 12. mai sto to avdelinger igjen; en mindre, fullstendig omringet gruppe ved Zaghouan og Bou-Ficha, nord for Sufidaville, og en større avdeling under overkommando av den italienske general Messé på Cap Bon-halvøya. Etter at de allierte ut på dagen hadde brutt igjennom sperrestillingen og tatt Addar-passet nær halvøyas spiss, er all organisert motstand brutt sammen også her. Over 100.000 fanger var oppteilt allerede 12. mai.

Italienske havner og byer på Sicilia har i den senere tid vært utsatt for voldsomme luftangrep. Således er Palermo praktisk talt blitt jevnet med jorden. Det følger at den 8. britiske armé allerede før de avsluttende kamper, ble sendt nordover mot kysten, og at også andre sterke avdelinger er holdt beredt til nye aksjoner. Det er rimelig å tro at så snart flyplasser ved Bizerte er satt i brukbar stand etter flybombardementene, vil de allierte gå til landsetning på Siciliens kyst, og sannsynligvis også sette seg i besiddelse av øya Pantelleria øst for Nord-Tunis. Den italienske flåte er sterk, men den mangler flybeskyttelse. Luftforsvaret over Sicilia er forbausende svakt, og det er sannsynlig at tyskerne allerede har trukket sine trop-

per vekk fra øya og holder på med å evakuere hele Italia for å konsentrere forsvaret ved Brennerpasset. Noe sterkt kystforsvar har de ikke overlatt sin aksebror. Italia er utpresset for soldater og arbeidskraft og er antakelig nå i ferd med å bli, ikke en hjelpe, men en byrde for tyskerne. Hår negeren gjort sin tjeneste, kan han gå.

TYRKIA: De tyrkiske styrker ved grensen mot Bulgaria er i det siste blitt forsterket, men samtidig har den tyrkiske regjering erklært at den ikke ønsker å erklære Bulgaria krig. Den tyske krigsledelse har ikke funnet erklæringen tilstrekkelig betryggende, og tyske tropper er sendt i største hast gjennom Ungarn.

Det er umulig å vite om Tyrkia allerede føler seg sterkt nok - eller aksemaktene svake nok - til å åpne krigen. Tyskerne frykter i hvert fall at Tyrkia vil begynne å praktisere den svenske form for nøytralitet, ved å slippe allierte troppetransporter og forsyninger gjennom Dardanellene, og den eneste måte å sikre seg mot dette er et angrep mot stredene. Det er derfor mulig at Tyrkia allerede om kort tid vil være trukket med i krigen, selv om det skjer mot landets egen vilje. Mislykkes tyskernes lynangrep, vil de allierte styrker i idt-Østen i hvert fall kunne settes inn i angrep på Bulgaria

og Romania fra Svartehavskysten, og samtidig fra den tyrkiske grensen.

RUSSLAND: Etter erobringingen av Krim-skaya 5. mai er jernbanebindelsen fra Noworossijsk nordover brutt. Russerne har utvidet kilen og på enkelte punkter brutt gjennom de ytre linjer rundt Noworossijsk. Det er sannsynlig at de snart igjen vil være i besiddelse av sin største flåtehavn. - Også nord for Kuban har den røde hær hatt framgang.

På Karkow-Donets-fronten og bak de tyske linjer ved Kiev har russerne fortsett sine kraftige luftangrep på de oppmarsjerende tyske styrker. Det ser ut til at Hitler ikke oppnår den støtte fra vassallstatene som han regnet med. Ungarn har i hvert fall kategorisk nektet å sende de permitterte tropper tilbake. De tyske offensivforberedelser er neppe heller ferridige, men sammenbruddet i Tunisia gjør det nødvendig for Hitler å slå til raskt, hvis han skal oppnå å svekke russernes angrepskraft før den 2. front er blitt en realitet. Det er ikke usannsynlig at han med vanlig "intuisjon" vil la en forhastet og forkroplig storoffensiv gå av stabelen på Østfronten og dermed ytterligere framskynne sin egen undergang.

vvv vVv vvv